

Grong kommune

Rådmannen

Det kongelige kommunal- og regionaldepartement
Postboks 8112 Dep.

0032 OSLO

Vår ref:
07/1704-5-LILIN

L.nr.
166/08

Arkiv:
040 &13

Deres ref:

Dato:
08.01.2008

**HØRING AV FORSLAG - REGLER SOM SKAL BIDRA TIL ØKT ÅPENHET
OG ROLLEKLARHET I KOMMUNER OG FYLKESKOMMUNER MV.
FRIST- 31.12.2007**

Formannskapet har i møte den 20.12.2007 behandlet sak 82/07 og fattet slikt vedtak:

Formannskapets vedtak:

Enstemmig vedtatt som rådmannens forslag til vedtak:

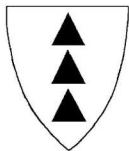
Grong kommune støtter alle endringsforslag, med unntak av endringen i kapittel 4 Habilitet for ledere og styremedlemmer mv. i offentlig eide selskaper. Valgbarhet for ordfører mv.

- 1) Unntaket i forvaltningsloven § 6 første ledd bokstav e kan fjernes, men det bør skilles på offentlige selskaper som er i konkurranse med private aktører og offentlige selskaper som er opprettet for å forvalte offentlige oppgaver. Slik at styremedlemmer i forvaltningsselskaper habile ved behandling av saker hvor selskapet er part.
- 2) Valgbarhetsbegrensning for ordfører og varaordfører bør også begrense seg til offentlig eide selskaper som er i konkurranse med private aktører. Ordfører og varaordfører bør ha mulighet til å være styremedlemmer i selskaper med offentlige forvaltningsoppgaver.
- 3) Det er en fin ordning at kommunene selv kan lage egne reglement for valgbarhetsbegrensninger, slik får man den best mulige ordning for hver enkelt kommune.

Med hilsen

Linda Linmo
rådgiver

Vedlegg: Samlet saksframstilling i F-sak 82/07

SAMLET SAKSFRAMSTILLING

Utvalg	Møtedato	Saksnr.
Formannskapet	20.12.2007	82/07

HØRING AV FORSLAG - REGLER SOM SKAL BIDRA TIL ØKT ÅPENHET OG ROLLEKLARHET I KOMMUNER OG FYLKESKOMMUNER MV.

Vedlagte dokumenter:

Brev fra Det Kongelige Kommunal- og regionaldepartementet datert 03.10.07
Sammendrag av utredningen

Ikke vedlagte dokumenter:

Høringsnotat – Forslag til regler som skal bidra til økt åpenhet og rolleklarhet i kommuner og fylkeskommuner mv.

<http://www.regjeringen.no/Upload/KRD/Vedlegg/KOMM/Etikk/hoeringsnotat1.pdf>

Hjemmel for behandling:

Grong kommunes reglement for delegering pkt. 1.1.1.

Saksopplysninger:

Kommunal- og Regionaldepartementet har sendt ut på høring forslag til endringer i kommuneloven, forvaltningsloven og forskrifter til kommuneloven. Endringene kommer som følge av departementets arbeid med etikk i kommunesektoren og er en oppfølging av arbeidsgrupperapporten "Regelverk for kommunesektoren i et etisk perspektiv". Endringene i kommuneloven, forvaltningsloven og forskrifter til kommuneloven er listet opp nedenfor.

Kapittel 2 Etikkdimensjonen i kommuneloven

Departementet foreslår å fremheve etikkdimensjonen i kommunelovens formålsbestemmelse ved å tilføye følgende setning i § 1 Lovens formål: "Loven skal også legge til rette for en tillitskapende forvaltning som bygger på en høy etisk standard". Videre foreslås det at kommunene skal rapportere i årsberetningen for planlagte og gjennomførte tiltak for å sikre høy etisk standard i bedriften.

Kapittel 3 Egenkontrollen i kommunene

Departementet foreslår at den som reviderer for kommunene gis innsynsrett overfor kommunens private avtaleparter i samme utstrekning som kommunen selv kan kreve innsyn. Endringer i § 78 nr 6 lyder: "Kommunens revisorer har samme rett til innsyn og informasjon som kommunene selv kan kreve ovenfor:

- a) andre som er tillagt kommunal forvaltningsmyndighet eller oppgaver finansiert med kommunale midler, og
- b) private som leverer varer eller tjenester til kommunen."

Kapittel 4 Habilitet for ledere og styremedlemmer mv. i offentlige eide selskaper. Valgbarhet for ordfører mv

Departementet foreslår å oppheve unntaket i forvaltningsloven § 6 første ledd bokstav e. Forslaget vil medføre at daglig leder og styremedlemmer blir innhabile når saker som gjelder selskapet skal behandles i folkevalgte organer selv om selskapet er fullt ut eid av stat eller kommune.

Departementet ber om høringsinstansenes syn på om det vil være hensiktsmessig å innføre valgbarhetsbegrensninger som utelukker ordfører og varaordfører fra å sitte i styret i interkommunale selskaper og aksjeselskaper som kommunen eier eller er medeier i.

Kapittel 5 Valgbarhet i kommunale foretak

En valgbarhetsbegrensning i kommunale foretak er foreslått, gjennom tilføyelse i kommuneloven § 62 nr 2, som lyder: "Medlem av kommuneråd, medlem av fylkesråd eller administrasjonssjefen eller dens stedsfortreder kan ikke vær medlem av styret"

Kapittel 6 Åpenhet og lovlighetskontroll

Departementet foreslår at vedtak om å lukke møter og vedtak om habilitet, skal kunne lovlighetskontrolleres særskilt, og at det skal protokollføres hvilke(t) hjemmelsgrunnlag vedtakene bygger på.

Departementet vil fremme eventuelle endringer i kommunelovens bestemmelser om møteoffentlighet på et senere tidspunkt. Det vil være nødvendig å se spørsmålet om åpne og lukkede møter i foretak og selskaper i sammenheng med den generelle vurdering av regelverket møteoffentlighet som er varslet i Ot. Prp. Nr. 96 (2005-2006)

Kapittel 7 Godtgjøring

Departementet foreslår at godtgjøringen til styremedlemmer i kommunale foretak fastsette av kommunestyret og at godtgjøringen til styret i interkommunale selskaper fastsette av representantskapet.

Departementet foreslår at regnskapet for kommunale foretak og interkommunale selskaper i note til regnskapet skal opplyse om ytelser og lån til de enkelte ledende ansatte og medlemmer av styret.

Kapittel 8 Suspensjon av folkevalgte

Departementet mener at straffeloven kapittel 10 bør inn som en del av det som kan danne grunnlag for suspensjon av folkevalgte. Kapittel 10 rammer ulike former for fusk og uregelmessigheter i forbindelse med valg.

Vurdering:

Det er i utgangspunktet uheldig å pålegge kommunene flere arbeidsoppgaver, slik som man i dette forslaget gjør når man krever at kommunene skal redegjøre for tiltak som er iverksatt eller som skal iverksettes i kommunens årsberetning. På en annen side vil en slik redegjørelsesplikt bidra til mer oppmerksomhet rundt temaet og kommunene får mulighet til å synliggjøre det arbeidet som gjøres i forhold til etikk. Forslaget i kapittel 3 Egenkontrollene i kommunene vil kunne styrke kontrollen med kjøp og salg av tjenester med sikte på å avdekke mulig korrupsjon, samtidig som den vil ikke ha stor økonomisk betydning for den enkelt kommune.

Unntaksbestemmelsen i forvaltningsloven § 6 første ledd bokstav e bygger på en forutsetning at det ikke er samme mulighet for interesserkonflikt mellom kommunen og det kommunalt eide selskapet som mellom kommunen og andre selskaper. Unntaksbestemmelsen har gjort det mulig å benytte seg av styremedlemmets kunnskap under saksbehandling i kommunale organer, og man har sluppet å innkalle varamenn, samtidig vært en hjelp i å finne dyktige folk til styrer og råd. Departementet mener at de fordelene som taler for unntaksbestemmelsen i forvaltningsloven § 6 første ledd bokstav e har mindre

betydning i dag en tidligere, det er særlig fire tilfeller som taler for å fjerne bokstav e. Kommunenes bruk av selskaper har økt betydelig de siste tiårene, det har utviklet seg en styringsideologi som innebærer at selskapenes selvstendighet betones sterkere, konkurranseflaten mellom offentlige og private aktører har blitt større og til slutt at mulighetene til å kombinere roller som unntaket gir, kan gi enkeltpersoner for stor innflytelse. At det i det siste tiåret har blitt flere offentlig eide selskaper skyldes i stor grad en utbredt bruk av interkommunale selskaper for å løse forvaltningsoppgaver, slike selskaper er ikke i konkurranse med private aktører. Departementet har gode poeng om at styremedlemmer i selskaper ikke bør være med å behandle saker som omhandler selskapet, men det er imidlertid stor forskjell på selskaper som er i konkurranse med private aktører og selskaper som er opprettet kun for å forvalte offentlige oppgaver.

Utgangspunktet for å innføre valgbarhetsbegrensninger som utelukker ordfører og varaordfører er at man i styreverv skal velges med kraft i sin kompetanse og ikke sin posisjon. Ordføreren er en ombudsmann for kommunen, det kan være med å skape usikkerhet vedkommendes funksjon i styret. Samtidig vil en slik begrensning ekskludere en gruppe personer fra å sitte i styrer. Også i denne sammenhengen som i forvaltningsloven § 6 er det vanskelig å skulle se alle selskaper som ett, det er stor forskjell på selskaper som er i konkurranse med private og selskaper som driver med forvaltning av offentlige oppgaver. Som det står i høringsnotatet er det noen kommuner i dag som har laget eget reglement for valgbarhet i offentlig eide selskaper, det bør videreføres slik det er i dag med mulighet for kommunene å lage egne retningslinjer. Slik får man tilpasset det til hver enkelt kommune.

Det er viktig at innbyggerne har tillit til kommunen, de tre siste endringene i høringsnotatet, kapittel 6, 7 og 8 er med å bidrar til det. Selv om ingen av punktene har utgjort noe problem tidligere er det viktige punkt for at kommunene skal ha høy etisk standard. Det er ingen av punktene som vil få store økonomisk betydning for kommune eller fylkeskommune mv.

Rådmannens forslag til vedtak:

Grong kommune støtter alle endringsforslag, med unntak av endringen i kapittel 4 Habilitet for ledere og styremedlemmer mv. i offentlig eide selskaper. Valgbarhet for ordfører mv.

- 1) Unntaket i forvaltningsloven § 6 første ledd bokstav e kan fjernes, men det bør skilles på offentlige selskaper som er i konkurranse med private aktører og offentlige selskaper som er opprettet for å forvalte offentlige oppgaver. Slik at styremedlemmer i forvaltningsselskaper habile ved behandling av saker hvor selskapet er part.
- 2) Valgbarhetsbegrensning for ordfører og varaordfører bør også begrense seg til offentlig eide selskaper som er i konkurranse med private aktører. Ordfører og varaordfører bør ha mulighet til å være styremedlemmer i selskaper med offentlige forvaltningsoppgaver.
- 3) Det er en fin ordning at kommunene selv kan lage egne reglement for valgbarhetsbegrensninger, slik får man den best mulige ordning for hver enkelt kommune.

Behandling/vedtak i Formannskapet den 20.12.2007 sak 82/07

Formannskapetets vedtak:

Enstemmig vedtatt som rådmannens forslag til vedtak:

Grong kommune støtter alle endringsforslag, med unntak av endringen i kapittel 4 Habilitet for ledere og styremedlemmer mv. i offentlig eide selskaper. Valgbarhet for ordfører mv.

- 1) Unntaket i forvaltningsloven § 6 første ledd bokstav e kan fjernes, men det bør skilles på offentlige selskaper som er i konkurranse med private aktører og offentlige selskaper som er opprettet for å forvalte offentlige oppgaver. Slik at styremedlemmer i forvaltningsselskaper habile ved behandling av saker hvor selskapet er part.

- 2) Valgbarhetsbegrensning for ordfører og varaordfører bør også begrense seg til offentlig eide selskaper som er i konkurranse med private aktører. Ordfører og varaordfører bør ha mulighet til å være styremedlemmer i selskaper med offentlige forvaltningsoppgaver.
- 3) Det er en fin ordning at kommunene selv kan lage egne reglement for valgbarhetsbegrensninger, slik får man den best mulige ordning for hver enkelt kommune.